

Bijlagenboek 8.14

MEMO

Onderwerp

Bijdrage oeverdijk aan Ecologische
visie van Rijkswaterstaat

Documentnummer

AMMD-002859 (17.117229)

Datum

2-2-2017

De volgende informatie is afkomstig uit Van Ek & Puts, 2016¹: In 2007 hebben RIZA en Dienst IJsselmeergebied het "Ecologisch Perspectief voor het IJsselmeergebied" uitgewerkt. Dit is een toekomstbeeld voor het IJsselmeergebied, vanuit het specifieke gezichtspunt van de natuur en is bedoeld als inspiratiebron bij verdere planvorming rond het IJsselmeergebied.

Uit het document komt naar voren dat het IJsselmeergebied (waaronder het Markermeer) een aantal zwakke plekken kent, namelijk de onnatuurlijke oeverinrichting, de gebrekkige connectiviteit met andere gebieden, de beperkte waterdynamiek en de grote invloed van visserij. Om dit te verbeteren moeten de vijf hoofdelementen van het gebied worden versterkt. In het toekomstbeeld zijn deze vijf hoofdelementen geïdentificeerd. Deze elementen en de onderlinge samenhang zijn weergegeven in Afbeelding 1.

Afbeelding 1: Een conceptueel model voor het ecosysteem van het IJsselmeergebied.

De vijf hoofdelementen zijn:

1. De Groenblauwe Gordel: de brede band van natte gebieden om het IJsselmeergebied heen. Het betreft sterk uiteenlopende gebieden om het IJsselmeergebied heen. Het gaat om graslanden, sloten, moerasgebieden, plassen en beken. Ook zijn de (buitendijkse) oevers van de meren van belang.
2. De Heldere Kust: zone met ondiep, heldere en waterplantenrijk water langs delen van de voormalige Zuiderzeekust.
3. Het Weidse Water: grootschalige open meren van het gebied.
4. Het Slibrijke Hart: het Markermeer met het relatief hoge slibgehalte.
5. De Levende stroom: de verbindingen voor vooral vissen tussen de verschillende gebieden.

Alle vijf elementen zijn in het systeem aanwezig, alleen is de kwaliteit niet overal optimaal. Wanneer de kwaliteit van de hoofdelementen wordt verbeterd nemen diversiteit, draagkracht en veerkracht van het gebied toe. De oeverdijk draagt op de volgende manier bij aan de hoofdelementen:

1. De Groenblauwe Gordel: De oeverdijk is niet echt tot De Groenblauwe Gordel te rekenen, omdat het gebied binnen het IJsselmeergebied is gelegen. De Groenblauwe Gordel is, deels in combinatie met de Heldere Kust, een belangrijke ecologische verbidingszone. De Gordel functioneert momenteel niet optimaal door een scheiding tussen dijken en de Gordel en de kwaliteit van de gebieden in de Gordel (tegennatuurlijke peilbeheer, oeverinrichting,

¹ Ek, R. van & Puts, T., 2016. Visie natuurcompensatie MMD. D.d. 22 augustus 2016.

waterkwaliteit, intensief graslandbeheer). Voor het versterken van de Groenblauwe Gordel is het nodig om meer geleidelijke land-waterovergangen te maken, de kwaliteit van de natte gebieden te verbeteren en te zorgen dat de vaak losliggende elementen van de gordel beter met elkaar worden verbonden. De oeverdijk voorziet in geleidelijke overgangen tussen land en water met een natuurlijk peilbeheer. Op de dijk zelf worden condities gecreëerd voor de ontwikkeling van natte en/of vochtige graslanden. De dijk en het tussenwater kunnen door verschillende diersoorten (o.a. vogels) gebruikt worden als 'stapsteen' naar gebieden achter de huidige Markermeerdijk. De oeverdijk en het tussenwater zullen dus zorgen voor een kwaliteitsimpuls van de Groenblauwe Gordel. Hiermee levert de oeverdijk een bijdrage aan dit hoofdelement.

2. De Heldere Kust: In het tussenwater wordt gestreefd naar kwalitatief goed water dat helder, planten- en faunairijk is. Hiermee levert de oeverdijk met het tussenwater een bijdrage aan versterking van dit hoofdelement.
3. Het Weidse Water: de oeverdijk zorgt voor een afname van het oppervlakte van Het Weidse Water. De oeverdijk komt echter aan de rand van Het Weidse Water van het Markermeer te liggen en neemt een relatief klein oppervlakte in. Er is geen sprake van een wezenlijke afname van dit hoofdelement.
4. Het Slibrijke Hart: De oeverdijk en het tussenwater leiden niet direct tot een positieve of negatieve verandering van Het Slibrijke Hart.
5. De Levende Stroom: Het tussenwater en het Markermeer zijn met elkaar verbonden door een aantal vispasseerbare kunstwerken. De oeverdijk draagt echter niet bij aan de connectiviteit met andere gebieden buiten het Markermeer, maar verslechtert de situatie ook niet.

Kortom: de oeverdijk levert aan twee van de vijf hoofdelementen een positieve bijdrage. De bijdrage aan één hoofdelement is negatief, maar dit effect is gering, er is geen sprake van verlies van de functie. Voor twee hoofdelementen is het effect van de oeverdijk neutraal. Alles bij elkaar genomen is er sprake van een positief effect gezien in het licht van het Ecologisch perspectief voor het IJsselmeergebied.